

Tájékoztató az Agrárminisztérium 2020. évi agrárhitelezési adatgyűjtéséről és a Hitelregiszter adatok agrárstatisztikai felhasználásáról

EMLÉKEZTETŐ

2021. április 22.

A tájékoztató helyszíne:
Résztevők:

Cisco Webex Meetings
mellékelt jelenléti ív szerint

Bevezető

Tresó István, az Agrár munkabizottság elnöke bemutatta Reiter Szilviát, az Agrárminisztérium Agrárgazdaságért Felelős Helyettes Államtitkárság agrárstatisztikai referensét és Páll Zsombort, az Agrárminisztérium Agrárgazdaságért Felelős Helyettes Államtitkárság agrárstatisztikai koordinátorát, akik az Agrárminisztérium 2020. évi agrárhitelezési adatgyűjtésének kiértékeléséről és a jövőbeli tervekről tájékoztatnak.

Az adatgyűjtés háttere

Az Agrárminisztérium (a továbbiakban: AM) **2015.** évtől negyedévente gyűjt adatokat az egyéni gazdaságok hitelállományáról és újonnan felvett hiteleiről (hitelcél, futamidő, pénznem, gazdaságok fő tevékenysége, gazdálkodási formája szerint).

2016. évtől az adatgyűjtés kibővült a gazdasági szervezetekre, illetve a piaci hitelek adataival, és az élelmiszeripar esetében szakágazati bontásra is.

2019. évtől külön feltüntetésre kerültek 1.) a támogatás előfinanszírozó hitelek, 2.) a lízing ügyletek és 3) a kkv bontás is.

2020-tól a főtevékenység (TEÁOR) szerinti bontásban történtek változások, a zöldségtermesztés a szántóföldi növénytermesztésből a kertészetbe került és azon belül külön is szerepel. Emellett az élelmiszeriparon belül megjelent a szőlőbőr termelése szakágazat is (eddig az egyéb élelmiszeriparban volt).

Az adatgyűjtés főbb jellemzői

[Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. \(XII. 13.\) Korm. rendelete](#) írja elő az adatszolgáltatási kötelezettséget, az adatszolgáltatók számára (bankok, szakosított hitelintézetek, valamint a szövetkezeti hitelintézetek). Jelenleg 32 adatszolgáltató van. 2019. év során bővült a lista egy új adatszolgáltatóval, amely visszamenőlegesen 2018. I. negyedévtől szolgáltatott adatokat, és az idősort ennek megfelelően korrigálták. Továbbá 2019. év során néhány adatszolgáltatónál jelentős átalakítások, migrálások zajlottak, amelyek összességében nem csökkentették a hitelállományt, csak növelték a nullás adatszolgáltatók számát, mivel több lett az „együtt jelentő” bankok száma. Az adatgyűjtés teljes körű és negyedéves gyakoriságú. Jelenleg minden érdemi mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelállománnyal rendelkező pénzintézet szolgáltat adatot.

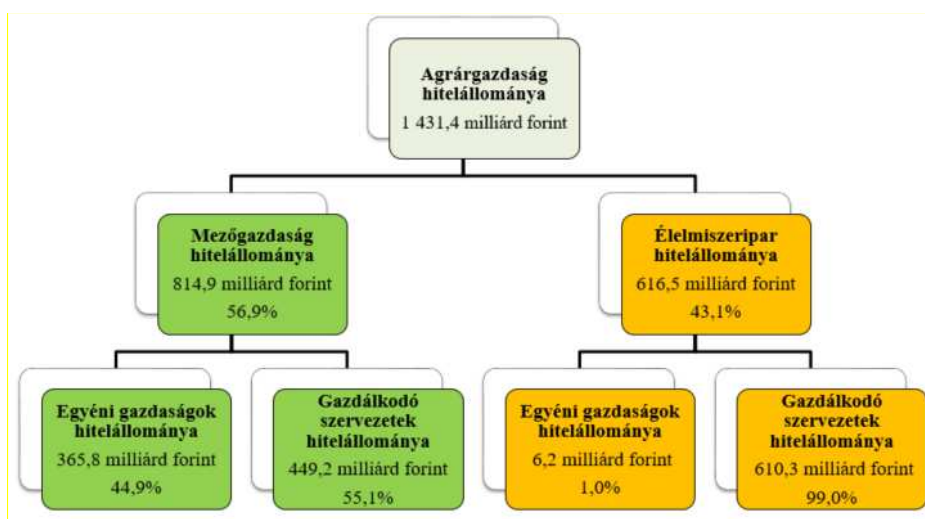
Adatok publikálása

- Agrárminisztérium statisztikai aloldalán (adatok, metaadatok, statisztikai közlemények): <https://agrarstatisztika.kormany.hu/>
- KSH honlapján (adatok, metaadatok); Statikus táblázatok: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_omc001c.html
- Dinamikus lekérdező felületen keresztül: <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/index.jsp>
- Agrárközgazdasági Intézet által készített **Pénzügyi Hírlevélben** negyedévente (adatok és elemzések)
- Agrárminisztérium által készített **Agrárjelentésekben** évente (adatok és elemzések)

Agrárgazdaság teljes hitelállománya 2020. IV. negyedév végén 1431,4 milliárd forint

Az előző negyedévhez képest + 1,82% és éves összevetésben +12,38% bővülést jelent.

Az agrárgazdaság hitelállományának megoszlása 2020. december 31-én

Az agrárgazdasági hitelállomány alakulásának legfontosabb jellemzői 2016 és 2020 között

- 2016. évtől a gazdasági szervezetek hitelállományi adatai nőttek. Az éves növekedés üteme 2017/2018: 5,51%-ot, 2018/2019: 12,76%-ot, 2019/2020: 2,38%-ot tett ki.

Az agrárgazdasági hitelállomány alakulásának legfontosabb jellemzői 2016 és 2020 között

A mezőgazdasági hitelállomány 2016. I. negyedévében óriási lendülettel kezdett növekedni. Bővülése 2017. III. negyedév végéig töretlen volt, majd enyhe visszaesés következett, ami 2018. II. negyedév végéig tartott. 2018. III. és IV. negyedévében hullámzóan ugyan, de nőtt, 2019. év folyamán pedig nagy lendülettel kezdett újra növekedni, és 2020-ban is tovább folytatódott ez a tendencia. 2020. évben a mezőgazdaság folyamatosan tartja az 55% feletti részesedési arány szintet. A mezőgazdasági hitelállomány 2020. évben éves szinten 11,8%-kal bővült. A hitelállomány éves növekedése az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek együttes hitelállomány növekedésének köszönhető.

2016. és 2020. év között a mezőgazdasági hitelállomány megoszlása az egyéni gazdaságok és gazdasági szervezetek között

Az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek részesedése közel azonos mértékű, 47,9%–52,1% arányban oszlik meg. 2016. I. negyedévében a gazdasági szervezetek hitelállománya mintegy háromszorosa volt az egyéni gazdaságokénak, amely arány 2017 második negyedévére szinte teljesen kiegyenlítődtött (50,49–49,51%). 2017 harmadik negyedéve óta pedig e körül az érték-pár körül látszik stabilizálódni. 2019 folyamán lassan ugyan, de minden negyedévben tolódtott ez az arány a gazdasági szervezetek javára: a IV. negyedév végére 1,77 százalékponttal haladta meg az előző év ugyanezen időszakának arányait. 2020. évben lassan, de folyamatosan tovább nőtt a gazdasági szervezetek hiteleinek részaránya az állományban, utolsó negyedév végére 5,72 százalékponttal lett nagyobb előző év azonos időszakához képest. A gazdálkodási szervezetek 2020 IV. negyedévében már 55,12%-ban részesedett az egyéni gazdaságokkal szemben (44,88%).

A mezőgazdaságban működő egyéni gazdaságok/gazdasági szervezetek hitelállománya

A mezőgazdaságon belül az egyéni gazdaságok hitelállománya az előző negyedévhez viszonyítva 2,44%-kal csökkent ugyan, viszont éves viszonylatban, 12,56%-kal növekedett. Az egyéni gazdaságok hitelállománya 2020. évben összességében növekedést mutatott, előző év azonos időszakához képest 4,84%-kal nőtt, csupán a IV. negyedévben esett csekély mértékben (-2,01%) vissza.

A mezőgazdaságon belül a gazdasági szervezetek hitelállománya az előző negyedévhez képest enyhén, 2,3%-kal csökkent, míg az előző év azonos időszakához képest 20,82%-kal nőtt. A gazdasági szervezetek hitelállománya 2020. évben folyamatosan növekedett, éves viszonylatban 18,2%-kal bővült.

A mezőgazdaság/élelmiszeripar hitelállományának megoszlása szakágazatok szerint

2020 IV. negyedévének végén a hitelállomány 47,2%-át a szántóföldi növénytermesztéssel, 28,64%-a a kiemelt állattenyésztési ágazatokkal, 9,85% kertészettel, 12,16% egyéb, és 2,14% egyéb állattenyésztéssel foglalkozó cégek számára folyósítottak.

Az élelmiszeripar hitelállománya

2020. IV. negyedévében jelentősen, 13,14%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest, negyedéves szinten 3,91%-os volt a növekedés. Az 616,5 milliárd forintos hitelállomány 99%-a továbbra is a társas vállalkozásokhoz kötődik. Az egyéni gazdaságok jelenléte az ágazat hitelezési folyamataiban tartósan elhanyagolható.

Az élelmiszeripar hitelállományának hitelcél szerinti alakulása

Éves szinten a hosszú lejáratú forgóeszközhitel az előző negyedévhez hasonlóan ismét jelentősen növekedtek (+58,03%). Az egyéb hitelek is tudták fokozni növekedésüket (12,38%). A beruházási hitelek állománya az előző év azonos időszakához képest 8,22%-kal nőtt. Kizárólag a forint folyószámla és egyéb éven belüli hitelek állománya csökkent, 10,22%-kal. Negyedéves szinten az egyéb hitelek nőtt a legjobban (12,25%), azokat követően a hosszú lejáratú forgóeszköz hitelek 9,47%-kal. A beruházási hitelek 2,17%-kal bővültek, a forint folyószámla-, valamint az egyéni éven belüli hitelek állománya pedig 3,44%-kal visszaesett.

A hitelállomány devizanem szerinti alakulása

A devizahitelek aránya 2020. évben csak kis mértékben változott. A negyedik negyedévben, a mezőgazdasági forinthitel-devizahitel aránypár 93%-7%-os volt, ami megegyezik az előző negyedévvel, éves viszonylatban a forinthitelek részesedése 1 százalékponttal emelkedett. Az élelmiszeripar esetében a devizahitelek arányának növekedése figyelhető meg. 2020. IV. negyedévében az előző negyedévhez képest részesedésük a teljes hitelállományból tovább nőtt, 58 %-ról 60%-ra. A devizahitelek 17,67%-át helyezték ki a mezőgazdaságba, nagy részét továbbra is az élelmiszeriparba folyósítják (82,33%). A forinthiteleknél ez az arány fordított, tárgynegyedévben az összes forinthitel 67,4%-a került a mezőgazdaságba és 32,6%-a az élelmiszeriparba.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelek megoszlása forint/deviza alapon

A mezőgazdasági hitelezésben továbbra is a forinthitelek a meghatározóak, részesedésük 2020. IV. negyedév végére 93,4%, a devizahitelek aránya pedig elenyésző, 6,5%. A teljes hitelállományban ugyanez az arány 53,21%, illetve 3,72%.

Az **élelmiszeripari hitelállományban** is a forinthitelek a meghatározóak, **részesedésük** a 2020. IV. negyedév végére **majdnem elérte 60%-ot**, de az élelmiszeriparban jelentős szerepet játszanak a devizahitelek is (**40,2%**). A **teljes hitelállományban** arányuk **25,7%**, ill. **17,3%**.

Az új hitelkihelyezések hitelcél szerinti megoszlása

2020. IV. negyedévében összesen 204,6 milliárd forint hitelt folyósítottak az agrárgazdasági vállalkozásoknak, ami negyedéves szinten -9,06%-os csökkenést jelent. Éves szinten viszont 20,63%-os bővülést jelent, vagyis 2020 utolsó három hónapjában lassult a hitelfelvétel. A folyósított hitelek 54,29%-a került a mezőgazdasághoz, vagyis 111,1 milliárd forint, ami éves szinten 44,4%-os növekedést jelent. Negyedéves szinten, az előző negyedévi dinamikus kétszámjegyű (35,65%) bővüléshez képest szerényebb a növekedés, mindössze 3,7%-os. Az élelmiszeriparba 2020 IV. negyedévben 93,5 milliárd forintot helyeztek ki, vagyis éves szinten is 0,9%-kal kevesebb hitel került kihelyezésre, az előző negyedévhez képest 20,7%-os visszaesés.

A Hitelregiszter adatok agrárstatisztikai felhasználása

Az Agrárminisztérium 2021-től átveszi a Magyar Nemzeti Banktól (a továbbiakban: MNB) Hitelregiszter adatbázisából a mezőgazdasági és az élelmiszeripari hitelek adatait. Az adminisztratív tervek szerint ez az adatforrás kiváltja a mostani adatgyűjtést, ami csökkenti a pénzintézetek adminisztratív terheit, másrészt gazdagodik a publikált adattartalom is. Ez egy hosszabb folyamat, egy új adatforrás használata mindig alapos elemzést, adattisztítást, módszertani fejlesztést igényel. Most munka elején áll a minisztérium, idáig a Hitelregiszter adatok főbb számaint vetette össze a két statisztikai adatgyűjtés (AM, MNB) főbb adataival.

Kérdések-válaszok:

MBSZ kérdés (1): *Tekintettel arra, hogy várhatóan a VP-s pénzek a következő 6–7 évben meghatározóan jelen lesznek az agráriumban, illetve az ezzel összefüggő projektek finanszírozásában, lehet-e a statisztikában ezt megjeleníteni?*

AM válasz (1): A Hitelregiszterben várhatóan 2021. III. negyedévtől azonosíthatók lesznek a VP finanszírozásához folyósított hitelek.

MBSZ kérdés (2): *A jelenlegi adatgyűjtés mennyire tekinthető teljeskörűnek?*

AM válasz (2): Jelenleg minden érdemi mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelállománnyal rendelkező pénzintézet szolgáltat adatot.

MBSZ kérdés (3): *Milyen módon biztosítják az adatok „egyenszilárdságát”, módszertani egységességét?*

AM válasz (3): Az adatgyűjtéshez használt elektronikus rendszerben vannak automatikus ellenőrző programok, amelyeket az AM határoz meg (pl. kiugró értékek kiszűrése). Bizonyos különbségek esetében a rendszer üzenetet küld az adatszolgáltatónak és az adat felülvizsgálatát kéri, míg nagyobb probléma esetében nem engedi rögzíteni az adatot. Továbbá minden negyedévben összehasonlítják a gazdasági szervezetek hitelállományát az MNB adataival.

MBSZ kérdés (4): *A piaci hitelek körébe mi tartozik most bele (EXIM, NHP, SZK Program termékei stb.)?*

AM válasz (4): Olyan hitelkonstrukciók tartoznak a piaci hitelek közé, amelyek minden ár és nem árjellegű feltételének a meghatározása piaci alapon, állami támogatás nélkül történik, ezért sem az NHP, sem az ASZK nem tartozik ebbe a kategóriába.

Budapest, 2021. április 23.

Készítette: Hámori Réka, Magyar Bankszövetség

Jóváhagyta: Tresó István, Agrár Munkabizottság elnök

Mellékletek

- 1) Az Agrárminisztérium adatgyűjtése az 2020-as agrárhitelezésről

Agrárminisztérium
adatgyűjtése a 2020

- 2) A Hitelregiszter adatok agrárstatisztikai felhasználása

HITREG adatok

Résztevők

- 1) Agrárminisztérium Páll Zsombor zsombor.pall@am.gov.hu
- 2) Agrárminisztérium Reiter Szilvia szilvia.reiter@am.gov.hu
- 3) AVHGA Kőröshegyi Domonkos koroshegyi.domonkos@avhga.hu
- 4) AVHGA Leskó Tamás Lesko.Tamas@avhga.hu
- 5) CIB Bank Zrt. Tóth Attila toth.attila.2@cib.hu
- 6) Erste Bank Hungary Zrt. Fórián Zoltán Zoltan.Forian@erstebank.hu
- 7) Erste Bank Hungary Zrt. Górn Arnold Arnold.Gor@erstebank.hu
- 8) K&H Bank Zrt. Tresó István istvan.treso@kh.hu
- 9) KAVOSZ Zrt. Cseh Zoltán cseh@kavosz.hu
- 10) KAVOSZ Zrt. Opris Ildikó opris@kavosz.hu
- 11) Magyar Bankszövetség Hámori Réka hamori.reka@bankszovetseg.hu
- 12) Merkantil Bank Zrt. Palotás Endre palotas.endre@mail.merkantil.hu
- 13) MKB Bank Nyrt. Kapecskáné Gányási Katalin Kapecskane.GanyasiKatalin@mkb.hu
- 14) MKB Bank Zrt. Balogh-Szántó Anna Zsófia Balogh-Szanto.AnnaZsofia@mkb.hu
- 15) MKB Euroleasing Zrt. Komiljovics Márk mark.komiljovics@euroleasing.hu
- 16) MKB Euroleasing Zrt. Studer Zsanett Zsanett.Studer@euroleasing.hu
- 17) Takarékbank Zrt. Dorn Ádám Dorn.Adam@takarek.hu
- 18) Takarékbank Zrt. Kittlinger Csaba Kittlinger.Csaba@takarek.hu
- 19) Takarékbank Zrt. Mohácsi Andrea Mohacsi.Andrea@takarek.hu
- 20) UniCredit Hungary Bank Zrt. Csikós György gyorgy.csikos@unicreditgroup.hu